

**EMOSIONELE EN SPIRITUELE INTELLIGENSIE IN HUWELIKSAANPASSING:
JONG VOLWASSENES MET VOORSKOOOLSE KINDERS**

Mariki Smith

Ter gedeeltelike vervulling van PhD in Sielkunde

Universiteit van Pretoria

Promotor: Prof. Maretha Visser

Mede-promotor: Prof. David Maree

2009

OPSOMMING

In hierdie navorsing is die huwelik met voorskoolse kinders in Suid-Afrika aan die begin van die een-en-twintigste eeu ondersoek. Hierdie huweliksfasie, met sy vele uitdagings en huwelikstake, word beskou as die fase met die laagste huweliksaanpassing en die hoogste voorkoms van egskeiding. Die sin en betekenis van hierdie uitdagings (spirituele intelligensie of SQ), sowel as die emosionele belewenis, verstaan en hantering hiervan (emosionele intelligensie of EQ), asook die rol wat dit in huweliksaanpassing speel, is ondersoek.

Eerstens is 'n vraelys ontwikkel wat SQ-eienskappe kan meet (MMV-SQ-vraelys), naamlik: (i) die vind van sin en betekenis in 'n gegewe situasie, (ii) motiveringsbronne van gedrag, en (iii) die waardes wat uitgeleef word. Data van 198 respondente het gedui op betroubaarheid van subskale wat wissel van 0.47 tot 0.80. Bevredigende konstrugeldigheid is verkry deur die verhouding tussen die subskale van die SQ-vraelys en waardeskaal te ondersoek (r het gevarieer van 0.15; $p \leq 0.05$ tot 0.54; $p \leq 0.01$).

Sowel kwantitatiewe as kwalitatiewe navorsing is vervolgens gebruik. In die kwantitatiewe navorsing is die MMV-SQ-vraelys, die huweliks-aanpassingsvraelys van Spanier (Dyadic Adjustment Scale), asook die SSRI (Schutte Self-Report Inventory) op 84 deelnemers toegepas. Die deelnemers het 84 getroude persone, waaronder 34 egpare ingesluit.

Die verband tussen huweliksaanpassing en EQ is ondersoek deur korrelasies te bereken tussen die subskale van die DAS en SSRI. Dit het geblyk dat 'n optimistiese gemoedstemming 'n verband toon met al die subskale van huweliksaanpassing. Die herkenning van die eie en die huweliksmat se gevoelens, sosiale vaardighede, en die toepassing van emosies blyk verband te hou met hoër huwelikstevredenheid asook huwelikskonsensus. Sosiale vaardighede het ook 'n verband getoon met affeksionele uitdrukking. EQ het egter nie 'n sterk verband met huwelikskohesie getoon nie.

Die verband tussen die subskale van die DAS is vervolgens vergelyk met dié van die MMV-SQ-vraelys. Betekenisvolle korrelasies tussen enkele skale van

huweliksaanpassing en SQ het voorgekom, veral wat die motiveringskaal betref: egpaarlede wie se gedrag deur die motiveringsbron *bemeestering* gemotiveer word, blyk 'n hoër mate van huweliksaanpassing te hê, terwyl die negatiewe motiveringsbronne, waaronder *selfgesentreerdheid*, *drange* en *vrees*, 'n negatiewe verband met huweliksaanpassing toon. Min verbande is egter gevind tussen huweliksaanpassing, en sin en betekenis (wel tussen meditatiewe bewustheid en huwelikskonsensus, asook tussen empatiese aanvaarding en openheid, en affeksionele ekspressie). Geen verbande is ten opsigte van waardes gevind nie.

Verskille tussen mans en vroue se EQ en SQ is ook ondersoek, maar geen groot verskille is verkry nie. Deur 'n meervoudige regressie is enkele verdere biografiese veranderlikes geïdentifiseer wat 'n verband met huweliksaanpassing toon.

In die kwalitatiewe navorsing is verskeie aspekte ondersoek en bespreek: die rolverdeling ten opsigte van kinderopvoeding en huistake, die balans tussen beroep en gesin, persoonlike tevredenheid (SQ) in die huwelik, asook die begrip en hantering van gevoelens (EQ).

Die waarde van hierdie navorsing lê veral in die grondleggingswerk van die SQ-vraelys, asook bruikbare inligting ten opsigte van die huwelik met voorskoolse kinders in Suid-Afrika. Leiding aan egpare in die hantering van gevoelens (EQ), asook insig in hulle motiveringsbronne (SQ) behoort dus hulle huweliksaanpassing te verhoog.

Sleutel terme: *huweliksaanpassing, spirituele intelligensie, emosionele intelligensie, huwelik met voorskoolse kinders, sin en betekenis, waardes, kwalitatiewe en kwantitatiewe navorsing, huweliksrolle, logoterapie, ontwikkeling van 'n vraelys.*

SUMMARY

In this research, the South-African marriage with preschool children was investigated. This phase of marriage, full of challenges and marital tasks, is regarded showing the lowest degree of marital adjustment and the highest incidence of divorce. The meaning, (spiritual intelligence or SQ), emotional experience, understanding and dealing with these challenges (emotional intelligence or EQ), as well as the relation to marital adjustment, were investigated.

Firstly, a questionnaire was developed that could measure the characteristics of SQ, namely: (i) finding purpose and meaning in a given situation, (ii) motivations of behaviour, and (iii) values. Data from 198 respondents indicated the reliability of the subscales, which vary from 0.47 to 0.80. Satisfactory construct validity was obtained by researching the relation between the subscales of the SQ questionnaire and the value scale (r varied from 0.15; $p \leq 0.05$ to 0.54; $p \leq 0.01$).

Next, both qualitative and quantitative research were utilised. In the quantitative research, the MMV SQ questionnaire, the marital adjustment questionnaire of Spanier (Dyadic Adjustment Scale), as well as the SSRI (Schutte Self-Report Inventory) were completed by the respondents. The respondents were 84 married individuals, including 34 couples.

The relationship between marital adjustment and EQ was investigated by calculating correlations between the subscales of the DAS and SSRI. It transpired that an optimistic frame of mind showed a correlation with all the subscales of marital adjustment. It also appeared that the recognition of the own and the spouse's feelings, social skills, and the application of emotions were related to increased marital satisfaction as well as marital consensus. Social skills also displayed a correlation with affectional expression. EQ, however, did not show a strong correlation with marital cohesion.

Next, the relation between the subscales of the DAS was compared to that of the MMV-SQ questionnaire. Meaningful correlations between some scales of marital adjustment and SQ occurred, in particular with regard to the motivational scale: couples whose behaviour are motivated by *mastering*, appear to display a higher

degree of marital adjustment, while the negative sources of motivation like *self-centredness*, *craving* and *fears*, display a negative correlation with marital adjustment. Few correlations were found between marital adjustment and purpose and meaning (between meditative awareness and marital consensus; between empathetic acceptance and openness, and affectional expression). No correlation was found with regard to values.

Differences between the EQ and SQ of men and women were also investigated, but no major differences were observed. By means of multiple regressions it was indicated that some biographic variables did show a correlation with marital adjustment.

Valuable information was obtained in the qualitative research regarding the couple's roles in child-raising and domestic chores, the balance between career and family, personal satisfaction (SQ) in the marriage, as well as the understanding and handling of feelings (EQ).

The value of this research lies in the foundational work of the SQ questionnaire in particular, as well as useful information with regard to South African marriages with preschool children. Guiding couples in their dealing with feelings (EQ), as well as providing an insight into the sources of motivation (SQ), should therefore enhance their marital adjustment.

Key terms: marital adjustment, spiritual intelligence, emotional intelligence, marriage with preschool children, purpose and meaning, values, quantitative and qualitative research, marital roles, logotherapy, development of a questionnaire.

BEDANKINGS

Dankie aan my promotor, Prof. Maretha Visser, vir al die bystand en aanmoediging. Dit was vir my veral van waarde dat ons SQ kon saam deurworstel, saamgroeï en ook hierin kon sin en betekenis vind!

Ek is baie dank verskuldig aan my medepromotor, prof. David Maree, vir ure se geduld met die navorsingsgedeelte van hierdie proefskrif. Die ontwikkeling van die SQ-vraelys was veral vir my 'n baie waardevolle leerskool.

Aan al die assistente, deelnemers en vrywilligers in die hulp met vraelyste hanteer – ek sou dit nie sonder julle kon doen nie.

Ek is my gesin en familie baie dankbaar vir al die begrip, aanmoediging en ondersteuning. Eben, dankie dat jy my oë oopmaak om buite die grense te dink.

INHOUDSOPGAWE

HOOFSTUK 1: INLEIDING

ORIËNTERING TOT DIE NAVORSING		1
1.1	Inleiding	1
1.2	Aktualiteit van die navorsing	4
1.3	Definisies en omskrywing van die konsepte	7
1.3.1	Die aard van die huwelik	7
1.3.2	Huweliksaanpassing	10
1.3.3	Ontwikkelingsfase: egpaar met voorskoolse kinders	12
1.3.4	Emosionele Intelligensie	14
1.3.5	Spirituele Intelligensie	16
	(i) Die vind van sin en betekenis	18
	(ii) Om te leef van positiewe motivering	19
	(iii) Om te fokus op waardes en dit uit te leef	19
1.4	Teoretiese benadering	20
1.5	Die doel en aard van die navorsing	20
1.5.1	Fase 1 – Die ontwikkeling van 'n SQ-vraelys	21
1.5.2	Fase 2 – Kwantitatiewe navorsing: verband tussen huweliks-aanpassing, EQ en SQ	21
1.5.3	Fase 2 – Kwalitatiewe navorsing – egpare se ervaring van die huwelik	21
1.6	Hoofstukindeling	22

HOOFSTUK 2: LITERATUUROORSIG

DIE HUWELIK		23
2.1	Inleidend	23
2.2	Teoretiese benadering	23
2.2.1	Eksistensiële gesinsterapie	24
	(i) Om die situasie van buite te sien	24
	(ii) 'n Soeke na sin en betekenis	24
	(iii) 'n Soeke na die uitleef van waardes	25
2.2.2	Vergelyking van eksistensiële gesinsterapie en SQ	26

2.2.3	Oorsig oor huweliksteorieë	27
	(i) Psigodinamiese en psigoanalitiese benadering	27
	(ii) Gedragsterapie	28
	(iii) Sosiale uitruilteorie	29
	(iv) Emosioneel-gefokuste terapie	29
	(v) Strukturele gesinsterapie	30
	(vi) Minimale huweliksterapie	30
	(vii) Oplossing-gefokuste terapie	30
	(viii) Samevatting van huweliksteorieë	31
2.2.4	Fases in die lewensiklus van die huwelik	31
	(i) Simplistiese huweliksmodel van Dominian	31
	(ii) Die huweliksmodel van Weeks	32
	(iii) Dinamiese prosesmodel van gesinsontwikkeling	34
2.3	Huweliksaanpassing by jong volwassenes en die faktore wat 'n rol speel	36
2.3.1	Die eise van ouerskap	39
2.3.2	Die dubbelloopbaanhuwelik en aanpassing in rolverdeling	43
	(i) Beroepstevredenheid	44
	(ii) Wedersydse ondersteuning van die egpaarlede	44
	(iii) Verdeling van rolle en take ten opsigte van die huis	45
	(a) Rolgelykheid	45
	(b) Rolkonflik	46
	(c) Roloorlading	46
2.3.3	Kommunikasie en konflikhantering	47
2.3.4	Kameraadskap en intimiteit	50
2.3.5	Ander faktore	51
2.4.	Ten slotte	51

HOOFSTUK 3: LITERATUUROORSIG

SPIRITUELE EN EMOSIONELE INTELLIGENSIE IN DIE HUWELIK 53

3.1	Emosionele intelligensie (EQ) in die huwelik	53
3.1.1	Inleidend	53
3.1.2	Historiese verloop van EQ	54

3.1.3.	Polemiek onder akademici, navorsers en die publiek	55
3.1.4	Definisies, modelle en meetinstrumente van EQ	57
	(i) Die vermoëmodel van Mayer en Salovey	58
	(ii) Goleman se gemengde model	60
	(iii) Bar-On se gemengde model	62
	(iv) Schutte se konseptualisering	64
3.1.5	EQ en die rol wat dit in huweliksaanpassing speel	65
	(i) Persepsie en herkenning van emosie in die huwelik	67
	(ii) Emosionele fasilitering van denke in die huwelik	69
	(iii) Begrip en toepassing van emosionele kennis in die huwelik	71
	(iv) Regulering en bestuur van emosies in die huwelik	72
3.1.6	Ten slotte	74
3.2	Spirituele Intelligensie (SQ) in die huwelik	75
3.2.1	Die aard van spirituele intelligensie	75
	(i) SQ met die klem op die spirituele	77
	(ii) SQ met die klem op persoonlike ontwikkeling en volwassenheid	79
	(iii) SQ met klem op betekenis, motivering en waardes	79
3.2.2	MMV-model van SQ	79
3.2.2.1	Die vind van sin en betekenis	80
	(i) Meditatiewe bewustheid	82
	(ii) Estetiese bewustheid	82
	(iii) Om die "hoekom"-vraag te vra	83
	(iv) Nederigheid	84
	(v) Skeppende groei in moeilike tye	85
	(vi) Empatiese aanvaarding en openheid	86
	(vii) Geroepenheid	87
	(viii) Spontaniteit	87
	(ix) Veld-onafhanklikheid	88
	(x) Holistiese, nuwe perspektief	88
3.2.2.2	Funksionering op die hoogste vlak van motivering	89
3.2.2.3	Fokus op waardes en die uitleef daarvan	100

3.2.3	SQ en die rol wat dit in huweliksaanpassing speel	102
3.3	Model van EQ en SQ in die huwelik	103
3.4	Ten slotte	106

HOOFSTUK 4: NAVORSINGSMETODE		107
4.1	Fase 1 – Ontwikkeling van die SQ vraelys	109
4.1.1	Samestelling van die vraelys	109
	(a) Sin en betekenis	110
	(b) Motivering	112
	(c) Waardes	113
4.1.2	Bepaling van eienskappe van vraelys	114
4.1.2.1	Proefpersone	114
4.1.2.2	Meetinstrumente gebruik	115
4.1.3	Ontleding van data	116
4.2	Fase 2 – Kwantitatiewe navorsing: ondersoek van die verband tussen konstrunkte	116
4.2.1	Doel en hipoteses	116
4.2.2	Proefpersone	117
4.2.3	Meetinstrumente	118
	(i) Biografiese vraelys	118
	(ii) Meting van huweliksaanpassing	118
	(iii) Meting van emosionele intelligensie	120
	(iv) Meting van spirituele intelligensie	123
4.2.4	Data-ontleding	123
4.3	Fase 2: Kwalitatiewe navorsing – 'n ondersoek na die aard van die huwelik met voorskoolse kinders	125
4.3.1	Navorsingsprobleem	126
4.3.2	Navorsingsontwerp	126
4.3.3	Navorsingsgroep	127
4.3.4.	Data-analise	127
4.3.5	Geldigheid	128

HOOFSTUK 5: NAVORSINGSRESULTATE		130
--	--	------------

5.1	Fase 1 – Ontwikkeling van die SQ Vraelys	130
5.1.1	Proefpersone	130
5.1.2	Betroubaarheid	130
5.1.3	Geldigheid	132
5.2	Fase 2: Kwantitatiewe navorsing – Onderzoek van die verband tussen konstrukte	134
5.2.1	Biografiese gegewens	134
	(i) Proefpersone	134
	(ii) Opleiding en beroepslewe	135
	(iii) Huweliksverhouding	138
	(iv) Godsdienstebeewing	140
	(v) Ondersteuningsstelsiem en gesondheid	141
	(vi) Rolverdeling en take van die egpaarlede	142
	(vii) Huweliksvoorbereiding, -verryking, -terapie	143
5.2.2	Onderzoek na die verband tussen EQ,SQ en huweliks-aanpassing	144
5.2.2.1	Die verband tussen EQ en huweliksaanpassing	145
5.2.2.2	Die verband tussen SQ en huweliksaanpassing	146
	(i) Sin en betekenis	149
	(ii) Motivering	149
	(iii) Waardes	150
5.2.2.3	'n Vergelyking van mans en vroue se SQ en EQ	150
	(i) T-toets vir onafhanklike groepe	150
	(ii) T-toets vir afhanklike (verwante) groepe	150
5.2.2.4	Ontleding van verband tussen SQ, biografiese gegewens en huweliksaanpassing	152
	(i) Die verband tussen huwelikstevredenheid (DAS) en ander veranderlikes	152
	(ii) Die verband tussen huwelikskonsensus (DAS) en ander veranderlikes	155
	(iii) Die verband tussen huwelikskohesie (DAS) en ander veranderlikes	157

(iv)	Die verband tussen affeksionele ekspressie (DAS) en ander veranderlikes	158
5.2.2.5	Die invloed van egskeiding by die egpaarlede se ouers op hulle huweliksaanpassing	160
5.2.2.6	Ondersoek na die verband tussen SQ en kerkbywoning asook SQ en kerkbetrokkenheid	162
	(a) Kerkbywoning	162
	(b) Kerkbetrokkenheid	162
5.3	Fase 2 – Kwalitatiewe navorsing: Ondersoek na die aard van huwelike met voorskoolse kinders	165
5.3.1	Inhoudsontleding	165
5.3.2	Bevinding	165
5.4	Opsomming	182
HOOFSTUK 6: BESPREKING, GEVOLGTREKKINGS EN AANBEVELINGS		183
6.1	Bespreking van navorsingshipoteses	184
	<u>Eerste hipotese:</u>	
(i)	Huwelikskonsensus	184
(ii)	Huwelikskohesie	185
(iii)	Affektiewe uitdrukking	185
(iv)	Huwelikstevredenheid	186
	<u>Tweede hipotese:</u>	
(i)	Huwelikskonsensus	187
(ii)	Huwelikskohesie	188
(iii)	Affektiewe uitdrukking	189
(iv)	Huwelikstevredenheid	189
(v)	Bespreking	190
6.2	Ander faktore wat 'n verband met huweliksaanpassing toon	190
(i)	Huwelikskonsensus	191
(ii)	Huwelikskohesie	192
(iii)	Affektiewe uitdrukking	192
(iv)	Huwelikstevredenheid	192
(v)	Erediensbywoning en kerkbetrokkenheid	193
6.3	Die aard van die huwelik met voorskoolse kinders – kwalitatiewe navorsing	195
6.3.1	Uitdagings in die huwelik met voorskoolse kinders	195

(i)	Rolverdeling ten opsigte van kinderopvoeding	195
(ii)	Rolverdeling ten opsigte van huistake	196
(iii)	Balans tussen beroep en gesin	197
6.3.2	Ervaring van betekenis en persoonlike tevredenheid in die huwelik (SQ)	199
6.3.3	Begrip en hantering van eie en die huweliksmaat se gevoelens (EQ)	199
6.4	Motivering, waarde en bydrae van die navorsing	202
(i)	Die ontwikkeling van die MMV-SQ-model en -vraelys	203
(ii)	Intervensie by egpare met voorskoolse kinders	203
6.5	Aanbevelings vir die benutting van die navorsing en vir verdere navorsing	205
6.6	Ten slotte	207
	BRONNELYS	208

LYS VAN TABELLE

2.1	Ooreenkomste tussen eksistensiële gesinsterapie en SQ	26
2.2	Saamgestelde model van die gesinslewensiklus	35
2.3	Die individu se ontwikkelingsfases volgens Erikson (Meyer, <i>et al.</i> , 1988, p.162)	36
3.1	Die model van emosionele intelligensie van Mayer en Salovey (1997, p.11)	59
3.2	Sosiale intelligensie vermoëns binne die emosionele intelligensie model (Goleman, 2007, p. 331)	62
3.3	Ooreenkoms tussen 16 SQ (S-treкке) van MacHovec en die 12 SQ-transformasiebeginsels van Zohar en Marshall	80
3.4	Maslow se hiërargie van behoeftes (Meyer, Moore & Viljoen, 1988	91
3.5	Motiveringskaal van Marshall	92
3.6	Waardes soos aangedui deur Zohar en Marshall (2004, p.88)	101
4.1	Die verskil tussen kwantitatiewe en kwalitatiewe navorsing (Cassell & Symon, 1994).	109
4.2	Voorbeelde van vrae in MMV-SQ-vraelys	111
4.3	Die motiveringskaal, met voorbeelde van vrae in die MMV-SQ Vraelys (skale -4 tot 4, Marshall, 1997)	112
4.4	Voorbeelde van waarde-items op MMV-SQ Vraelys	113
4.5	Die subskale van die MMV-SQ-vraelys	113
4.6	Waardes van die Waardeskaal met hul betroubaarheidskoëffisiënte (Langley <i>et al.</i> , 1992)	115
4.7	Die subskale van die Dyadic Adjustment Scale (Spanier & Cole, 1976)	119
4.8	Die skale van die SSRI (Austin, Saklofske, Huang & McKenney, 2004)	122
5.1	Beskrywende statistiek vir SQ-subskale	130
5.2	Konstruktiewe geldigheid: korrelasie tussen subskale van SQ en spiritualiteit van die waardeskaal	132
5.3	Geslag	134
5.4	Ouderdomme van respondente in jare	134
5.5	Huistaal	135
5.6	Vlak van opleiding	135
5.7	Beroep	136
5.8	Hoeveelheid ure wat beroep verg per week; ongewone werksure	137
5.9	Gemiddelde inkomste per jaar	138

5.10	Vorige huwelike	139
5.11	Saamwoon van egpaarlede voor troue	139
5.12	Egpare se ouers geskei	140
5.13	Kinders	140
5.14	Egpaarlede se godsdienste	141
5.15	Bywoning en betrokkenheid by eredienste	141
5.16	Ondersteuningsstelsel van die egpaar	142
5.17	Egpaarlid wat hoofsaaklik as broodwinner optree	143
5.18	Huistake en versorging van kinders volgens die man	143
5.19	Huistake en versorging van kinders volgens die vroue	143
5.20	Huweliksvoorbereiding, -verryking, -terapie, individuele terapie	144
5.21	Verband tussen EQ en huweliksaanpassing	145
5.22	Verband tussen SQ en huweliksaanpassing	147
5.23	Opsomming van die beduidende verskille tussen man en vroue volgens die t-toets vir afhanklike groepe	151
5.24	Gemiddelde tellings vir man en vroue, DAS	152
5.25	Finale opsommingsmodel van die meervoudige regressie	154
5.26	ANOVA (d)	154
5.27	Koëffisiënte (a)	154
5.28	Finale opsommingsmodel van die meervoudige regressie	155
5.29	ANOVA (e)	155
5.30	Koëffisiënte (a)	156
5.31	Finale opsommingsmodel van die meervoudige regressie	158
5.32	ANOVA (c)	158
5.33	Koëffisiënte (a)	158
5.34	Finale opsommingsmodel van die meervoudige regressie	159
5.35	ANOVA (c)	159
5.36	Koëffisiënte (a)	160
5.37	Gemiddelde waardes in die ondersoek na die invloed van egskeding van die egpaar se ouers op die egpaar se huweliksaanpassing	161
5.38	Vergelyking tussen SQ en mate van kerkbetrokkenheid	163

BYLAES

4.1	MMV-SQ-vraelys	239
4.2	Studierigting van proefpersone: Ontwikkeling van SQ-vraelys	245
4.3	Geslag van proefpersone: Ontwikkeling van SQ-vraelys	246
4.4	Biografiese vraelys/Biographic Questionnaire	247
4.5	EQ Questionnaire	251
5.1	Die gemiddelde tellings op die SQ-vraelys	253
5.2	Gemiddelde EQ-tellings vir mans en vroue, SSRI	254
5.3	Die Levine-toets vir onafhanklike groepe	255
5.4	Gemiddelde tellings vir afgepaarde groepe (afhanklike groepe)	257
5.5	Korrelasies vir afhanklike groepe (egpare) Bylae 5.2: Gemiddelde EQ tellings vir mans en vroue, SSRI	258
5.6	T-toets vir afhanklike groepe	260
5.7	Gemiddelde waardes in die ondersoek na die invloed van egskedding van die egpaar se ouers op die egpaar se huweliksaanpassing	262
5.8	Tabel van eenrigting variansie ontleding (ANOVA) in die ondersoek na die invloed van egskedding (egpaar se ouers) op die egpaar se huweliksaanpassing	263
5.9	Scheffe-toets vir post hoc vergelyking van groepe: die invloed van egskedding (egpaar se ouers) op die egpaar se huweliksaanpassing	264
5.10	Huistake en versorging van kinders	266
5.11	Die verband tussen kerkbywoning en SQ	267
5.12	ANOVA – verband tussen SQ en kerkbywoning	269
5.13	ANOVA-toets vir die verband tussen SQ en kerkbetrokkenheid	271
5.14	Scheffe-toets vir meervoudige vergelyking: Verband tussen SQ en kerkbetrokkenheid	273
6.1	Ontwikkeling van huweliksaanpassing	284